

Lék na úzkost? Velká vyprávění

Máme různé nástroje k šetření času, a přesto nestíháme. Moderní technologie na nás chrlí neustále nové informace: jenže jich je tolik, až se v nich ztrácíme, navíc nemáme často šanci ověřit jejich pravdivost. Možností máme tolik, že se pořád musíme rozhodovat, a nevíme jak. Jsme tlačeni mít na všechno názor, ale přitom mnohdy nemají jasno ani odborníci. Žijeme čím dál více v kyberprostoru, na sociálních sítích máme desítky či stovky „přátel“ a mezi nimi i lidi, jež jsme osobně nikdy neviděli, ubývají nám ale skutečné vztahy a ztrácíme sdílenou minulost. „Neustále se něco děje, a přitom se vlastně nic nemění. Žijeme ve zběsilé strnulosti. Projevem tohoto stavu je rostoucí úzkost ve společnosti,“ tvrdí právní teoretik a politolog **JAN GÉRYK (32)**. Ve své knize *Společnost úzkosti* se zamýšlí, co s tím.

▲ **Socialistické nadšení. Po válce opravdové, posléze vynucované (například povinná účast v průvodu na 1. máje). I kvůli tomu v nás dodnes panuje nedůvěra k občanské angažovanosti.**

■ **Lidi pronásleduje úzkost z marného hledání smyslu života. Proč tady jsme, když je život konečný? Jak si odpovídáte?**

Smysl je něco, co nás přesahuje. Vezměte si, jak miniaturní zlomek našeho vesmíru tvoří naše planeta, na níž je život. A jak miniaturní zlomek stáří vesmíru zde jsou lidé coby tvorové schopní uvažovat třeba právě nad smyslem života. To je tak malá pravděpodobnost, až se blíží zázraku. Smysl tedy pro mě spočívá mimo jiné v tom, udržet takové prostředí, kde mohou bytosti uvažující o smyslu života žít i nadále.

■ **Hlavním programem přírody, který v sobě mají všichni živočišné na téhle planetě, je předat geny do dalších generací. Také pro většinu lidí je smyslem života mít děti. I pro vás?**

Ještě je nemám, ale mít děti podle mě smysluplné je. A nemusí to být jen z egoistického důvodu, že předám své geny, nýbrž i proto, že na svět přivedu nového tvora a ukážu mu, že i přes dílčí těžkosti a zla je svět jako takový krásný. Když se filozof Erazim Kohák zamýšlel nad otázkou, co je dobré a co zlé, pravil: „Dobré je všechno, co je a žití podporuje, zlé je všechno, co zabíjí a ničí.“ A byť i zlo někdy může být nutné, nedělá to z něj dobro. Stvořit další bytí tedy smysl má, stejně jako má smysl zabránit zabíjení a zkáze, tedy například vy-

mezovat se proti válce a ničení životního prostředí.

■ **A co názor, že přivádět děti do dnešního světa plného úzkosti je nerozum?**

Podle mě to smysl má i tak. Nicméně otázka, zda mít děti, je natolik soukromou záležitostí každého páru, že jsem opatrný něco doporučovat.

■ **Jak se dá bojovat proti úzkosti ze současného světa?**

Na individuální úrovni například setkáváním se s rodinou a přáteli, posezením nad dobrou knihou, péčí o zahradu... Unikátní

▼ **Češi se dají jako národ dohromady vždy jen při oslavách nějakého velkého sportovního úspěchu (na snímku zaplněné Staroměstské náměstí po triumfu hokejistů na olympiádě v Naganu 1998) anebo při krizích (šití a rozdávání roušek na začátku pandemie covidu) či při revolučních zvratech (při okupaci v roce 1968 anebo během sametové revoluce v listopadu 1989). Vždy je to ale pouze na relativně krátkou dobu.**

typ emocí zažívá člověk u sportu, podivátele-li se na jáсот hráčů a fanoušků při vstřelení rozhodujícího gólu. Byť tady jde o spíše výjimečnou událost, která se jen těžko stane obecným lékem na úzkost ze současného světa. Pokud jde o celospolečenskou úroveň, je to například společná starost o veřejný prostor, v současnosti ovšem upozaděná kvůli vysoké míře privatismu.

„**Žijeme ve zběsilé strnulosti, úzkost je důsledek.**“

■ **Co je myšleno tím privatismem?**

Termín přejímám od sociologa Pavla Popěcha a znamená stažení se do soukromé sféry, kdy se naše hodnoty upínají k rozvoji a naplnění cílů v oblasti soukromého vlastnictví. Kdy se neopíráme o příslušnost ke skupině či ke společnosti, nýbrž o to, co se vejde do prostoru uzavřeného stěnami nebo živými plody našich obydlí. O veřejné dění se příliš nezajímáme, snad jen tehdy, když je ohrožena naše spotřebitelská svoboda. Je to však do jisté míry i pochopitelným důsledkem toho, jak málo nám na starost o to veřejné zbývá času. Proto je jedním z předpokladů oslabení dominance pracovního času. Nebo obecněji času, který věnujeme prostě starosti o naši obživu.

■ **Proč by měl být pro nás veřejný prostor tak důležitý?**

Mimo jiné proto, že se v něm – na rozdíl od oblastí závislých na číslech a specifických slovnících – mluví běžnou řečí. Tedy řečí,

◀ Rodit děti do tohoto světa, či nikoliv? „Mít děti podle mě smysluplné je. A nemusí to být jen z egoistického důvodu, že předám své geny, nýbrž i proto, že na svět přivedu nového tvora a ukážu mu, že i přes dílčí těžkosti a zla je svět jako takový krásný,“ zamýšlí se sociolog Jan Géryk.

v níž si vyprávíme příběhy, které našemu životu dávají smysl. Společným jednáním také překračujeme naše já, a nezůstáváme tak sami se svými úzkostnými myšlenkami. A konečně existuje-li myšlenka společného cíle, je pak psychologicky snesitelnější i zrychlení doby.

■ **Jsem ročník 1976. Má generace bývá k občanské angažovanosti nedůvěřivá, i kvůli tomu, co zažila za totality, kdy se muselo povinně do prvomájových průvodů a tak dále. Vy jste se narodil v roce 1991, takže jste o tom mohl slyšet jen z vyprávění. Vám kolektivní akce podezřelé nepřijdou?**

Nepřijdou... Ostatně jednou věcí, kterou snad můžeme také označit za zločin komunismu, je to, že se mu podařilo vyprázdnit a řadě lidí zprotivit pojmy jako „budování“. Je přece pozitivní, když někdo něco nového vytvoří. Přesto dnes stále slovo „budovatel“ doprovázíme ironickým posměškem. Mladým angažovaným lidem se zase pejorativně říká „svazáci“. Moje generace už to tak nevnímá. Byť samozřejmě i kolektivismus může nabývat utlačivých forem.

■ **Jak byste porovnal život v socialismu a v kapitalismu z hlediska úzkosti společnosti? Nebo možná v totalitě a demokracii?**

Srovnáme si spíše konkrétní historická období než abstraktní systémy. V knize pracuji s dualitou strachu a úzkosti. V 50. letech či za protektorátu možná převažoval spíše strach. Příčinu strachu si dovedete zhmotnit, vidíte někoho konkrétního, kdo vám může ublížit, ať už pochodující voják, nebo soused spolupracující s tajnou policií. Dnes jsou příčiny našich obav abstraktnější, což spojuji s úzkostí. Ani v práci už nad sebou často nemáme šéfa, který by na nás křičel, abychom plnili normy. Tlak vychází spíše z konkurenční interakce, a nakonec si jej nejvíce vytváříme sami na sebe – abychom byli co nejvýkonnější a stíhali společenské tempo.

■ **Zaznamenal jste ve svém okolí nostalgií po starých časech? Po totalitě?**

Podle mě se nejedná o nostalgií po režimu, po politickém uspořádání. Romantizující vyprávění o starých časech jsou spíše stýskáním po předdigitální době, mající nádech větší družnosti. Nostalgicky se vzpomíná třeba na společné podnikové rekreace, zatímco dnes jezdíme většinou jen jako úzké rodiny a čím dále méně

„Komunismus pojem budování lidem zprotivil.“

i s cestovními kanceláři, spíš na vlastní pěst. Tradiční jsou stesky po tom, jak si dřív děti hrály venku, a dnes jen sedí doma před počítačem nebo s mobilem v ruce. To mnohem více než s politickou změnou souvisí s technologickým vývojem. I nostalgie po 90. letech je spojená se steskem

▼ **K budování republiky po druhé světové válce lidé přistupovali vesměs s nadšením. Patřily k tomu i společné dovolené ROH. Jednu takovou popisoval i komediální film *Dovolená s Andělem*, který měl premiéru v roce 1952, hlavní roli si zahrál Jaroslav Marvan.**

po větším množství společných témat, což bylo ale tehdy dáno i tím, že bylo pár televizních programů a většina lidí sledovala totéž, zatímco dnes internet náš vkus víc individualizuje a každý sledujeme a posloucháme něco jiného. A v jiný čas. Už ani neplatí, že by rodinu stmelovaly televizní seriály, protože na ně díky internetu může koukat každý v jiný čas a na vlastním zařízení. Ještě před třiceti lety měla každá domácnost třeba i podobný sektorový nábytek a děti v pokojících tytéž plakáty ze stejných časopisů.

■ **Jste závislý na mobilu?**

Chtěl bych čas na mobilu omezit a moc mi to nejde, takže asi ano. Vyžaduje to větší disciplínu, než jaké jsem byl zatím schopen. U moderní techniky je navíc ta potíž, že na rozdíl třeba od cigaret nebo drog se jejímu působení obtížněji vyhneme. Chytřý telefon totiž používáme nejen k požitku, ale i k práci. Je to zdroj závislosti a zároveň nepostradatelná pomůcka pro fungování v každodenním životě.

■ **Po mobilu saháme často v situaci, kdy se nudíme. Nebylo by řešením zaměstnat se jinak?**

To určitě, ale mobil a sociální sítě (*Facebook, Instagram, TikTok a podobně, pozn. red.*) jsou těžký soupeř. Poskytují nám totiž

instantní potěšení. Přisun reakcí ze sociálních sítí zvyšuje v mozku produkci dopaminu (látko přezdívaná „hormon štěstí“, při jejímž vyplavení se cítíme dobře, pozn. red.) a funguje podobně jako řada drog. Při opakovaném užívání se zvyšuje dávka nutná pro navození příjemného prožitku a vzniká závislost. Jako u dalších typů závislosti jsou zde rizikovými faktory rychlá odměna a snadná dostupnost. Pokud jsme navíc neustále zváni k interakci, debatě či vytváření rychlého vlastního obsahu, a to na zařízení, jež máme stále po ruce, je z našeho života vytěsněna nuda. Ovšem i nuda v pozitivním významu zahálky, během níž má myšlenka čas v nás dozrát, což je důležitou podmínkou tvůrčího procesu.

■ **Neurolog Martin Jan Stránský v rozhovoru pro týdeník TĚMA říkal, že sociální sítě byly vytvořené promyšleně pomocí neuromarketingu a že najatí neurovědci a psychologové detailně zkoumají, co použít, aby se v mozku uživatelů stále zvyšovala, snižovala a zase zvyšovala hladina dopaminu: „Jde o to, aby se člověk na sociální síť opakovaně vracel a stal se na tom závislým. Jako když berete drogy. Když dáme člověka na magnetickou rezonanci a díváme se, která centra mozku se aktivují, když je na Facebooku a když bere heroin, jsou to úplně stejné trasy. Nic na tom, jak Facebook funguje, není náhoda. Jakmile začnete monitorovat reakce mozku, zjistíte, že věci jako ‚lajk‘ způsobují měřitelný nárůst dopaminu. Sociální sítě nás promyšleně nutí k tomu, abychom na nich zůstali. A neustále reagovali, čekali, reagovali, čekali. A data**

našich reakcí se prodávají firmám, kterým na základě toho nabízejí zboží. Sociální sítě jsou tu jen proto, aby vydělávaly peníze.“ Neurolog Stránský zároveň tvrdí, že kvůli závislosti na sociálních sítích hloupneme, hlavně děti. „Přestává jim růst IQ,

„Nuda a zahálka se dá využít i k přemýšlení.“

přestávají mít bohatý slovník, přestávají umět řešit problémy, předvídat věci, jednoduše řečeno nedospějí.“ Jsou tedy sociální sítě jednou z hlavních příčin úzkosti ve společnosti? A pokud ano, kdo za to může?

Je těžké říct, zda se na celospolečenské úrovni něco zanedbalo. Rodiče a učite-

◀ **Publikace *Společnost úzkosti* od sociologa Jana Geryka vyšla loni s podtitulem *Jak souvisí politika, čas a duševní zdraví*.**

lé v době kolem roku 2010, kdy se masově rozšířil Facebook, většinou u sociálních sítí ještě neznali jejich vedlejší efekty, ty se ukázaly až časem (v roce 2010 Facebook překročil po světě hranici 500 milionů uživatelů, a i v Česku zaznamenal tehdy obrovský nárůst – aspoň jednou měsíčně ho najednou navštívilo 2,8 milionu lidí, pozn. red.). Technologický sektor je mnohem rychlejší než politika, takže i regulace ze strany zákonodárců přicházejí nutně se zpožděním. Teď je ovšem situace jiná a moje generace už může těm nastupujícím dát poučené rady a u menších dětí bránit tomu, aby se u nich nutkavě využívání přístroje rozvinulo už v raném věku. Totéž pak platí i o zákonodárcích, zde možná spíše na úrovni Evropské unie, mající větší páky na nadnárodní společnosti. Sociální sítě však stále mají i řadu pozitiv, takže platí úsloví: „Dobrý sluha, ale zlý pán“.

■ **Možná se lidem propadajícím nostalgii stýská nejen po mládí, ale i po některých jistotách a jednodušším životě. Proto rádi připomínají, že rohlík za socialismu stál třicet haléřů nebo máslo deset korun.**

I toto je pochopitelné, byť u řady položek si lidé špatně promítnou inflaci (a srovnání, kolik peněz vydělávali, pozn. red.) a reálně levnější nebyly. Faktem však je, že nově nabyté svobody s sebou přinesly i rozevření nůžek v ekonomické oblasti. Lidé po revoluci až příliš lehce uvěřili hlasům, že za pár let doženeme Německo, a někteří jsou teď rozčarováni tím, že

▲ Moderními technologiemi a sociálními sítěmi jsou ohrožené hlavně děti. „Hloupnou,“ říká lakonicky neurolog Martin Jan Stránský. „Přestává jim růst IQ, přestávají mít bohatý slovník, přestávají umět řešit problémy, předvídat věci, jednoduše řečeno nedospívají,“ dodává.

jsou na tom ekonomicky možná hůře než za socialismu. A to pak těžko oceníte svobodu pohybu, když na cestování nemáte peníze... Na druhou stranu v reálném socialismu existoval jiný typ nerovnosti, nerovnost politická, kdy jste se špatným kádrovým profilem mohl udělat kariéru podobně obtížně, jako když dnes nemáte žádné peníze.

■ **Možná bylo tehdy méně úzkosti už proto, že jsme se nemuseli tak často rozhodovat. Neměli jsme na výběr tolik možností, nemuseli jsme tak často mít na něco názor...**

Pozastavil bych se u pojmu názor, i s ním je to složitější. Podle filozofa Václava Bělohradského se zvláště s nástupem digitální éry procesy tvorby názorů do velké míry rozpadly. Ve zrychlené mediální sféře je názor, který se tříbí v pomalé roz-

pravě, střídán gustem. Gusto je něco, co si utvoříme hned, protože vychází z našeho předsudku – něco nám je, nebo není po chuti.

„Místo názoru nám stačí jen ‚gusto‘.“

■ **V souvislosti se zrychlenou dobou a postavou politika používáte pojem filozofa Karla Kosíka „političtí nádeníci“. Jak tomu termínu rozumět?**

Politici již nemají ambici ovlivňovat svými rozhodnutími společnost na delší dobu do budoucna. Spíše jen v kontinuálním rozhodovacím procesu ze dne na den regulují důsledky krizí. Nástup televize CNN v 80. letech přinesl změnu, kdy divák namísto zpráv vysílaných jednou denně,

a tedy již selektovaných a příběhově zpracovaných, začal dostávat nepřetržitý proud informací. I v českém prostředí můžeme srovnat dobu před nástupem nepřetržitého zpravodajství na ČT24 či na CNN Prima News a po něm. Stane-li se mimořádná událost, je ze strany těchto médií požadována po politických okamžitá reakce. Politika tím ztrácí zákulisí příprav, možnost vytvoření příběhu. Za takové situace ani politik nemůže častokrát sdělit nic jiného než pouhé gusto.

■ **Naše společnost je do jisté míry postavena na konzumu. Na plnění plánů. Ekonomickým růstu. Vytváření zisku. Růstu spotřeby... Na tom, být rychlejší, dravější a prodát víc než konkurence. Což vyvolává stres a pocit, že jsem neustále v časovém stresu, že nestíhám. Jediným symbolem úspěchu se stalo vydělávání peněz. A nakupování „statusových“ věcí, jako je poslední typ telefonu iPhone, které přitom mnohdy ani nepotřebuju...**

Konzumní společnost nás často vybízí koupit si něco jen proto, že můžu. To mi pak spotřeba připadá jako podobný únik od našeho bytí se sebou samými jako zmíněné nutkavé užívání sociálních sítí. Případně lze říci, že jde o spotřebu hnanou již pouze příkazem ekonomického růstu. Ten už není jen příjemným benefitem, ale vnitřním požadavkem systému, bez něhož by došlo k destabilizaci i dalších společenských institucí. V takovém systému je pak tlak na růst zákonitě podřízen i jednotlivci, což vede i k jeho pocitu nedostatku času.

Už hezkých pár desetiletí postrádá západní civilizace nějaký velký společný cíl, k němuž by směřovala a pro nějž by nadchla lidi. A tuhle absenci silné ideje u mladých lidí vyplnila „klimatická“ ideologie. Děti a teenageři dokonce propadají tzv. klimatickému žalu, tedy úzkosti, že vinou nenapravitelných dospělých bude klima na planetě stále teplejší a svět se stane neobyvatelným. Tuhle ideu mezi mladými zpopularizovala před lety švédská žákyně Greta Thunbergová (první foto vlevo). Na druhém snímku se mladí aktivisté, bojující proti automobilům se spalovacími motory, přilepili k silnici, aby zastavili dopravu. Třetí fotografie je z jedné z klimatických demonstrací, na nichž bývá za téměř hlavního viníka oteplování planety označován kapitalismus.

■ Je z toho cesta ven?

Na půdě Evropské unie se uvažuje třeba o zavedení takzvaného práva odpojit se, které již v různých variantách v některých zemích funguje. Znamená to, že zaměstnavatel nemůže zaměstnance nijak sankcionovat, pokud se po pracovní době doma komunikačně odpojí (*vypne si služební mobil, nesleduje pracovní e-mail a podobně, pozn. red.*). Mezi možnostmi, jak snížit časové tlaky kapitalismu na naše životy, jsou ale i radikálnější myšlenky. Třeba zavedení nepodmíněného základního příjmu, kdy stát garantuje každému občanovi určitý příjem, jenž není vázaný na vykonanou práci.

■ **Ale kdo to zaplatí? Každý občan Spojených arabských emirátů, jež jsou bohaté hlavně díky ropě, kdysi dostával rentu, aniž pracoval, ale to už neplatí. Norsko, které vyrobí většinu elektriny z vodních zdrojů, dává svým občanům energie za symbolickou cenu. Ovšem v obou případech se jedná o velmi bohaté země. My budeme mít co dělat, aby nám nezkolaboval důchodový systém...**

Když tvrdím, že by zavedení nepodmíněného základního příjmu uvolnilo lidi z ča-

sového tlaku, je to jen konstatování určitého benefitu, nikoliv tvrzení, že je takové opatření možné zavést nyní. I nepodmíněný základní příjem musí fungovat za určitých předpokladů, jeho zavedení by musely doprovázet i další změny. Podnětem by zřejmě byla řádově vyšší automatizace práce, jež by vyřadila z pracovního trhu velké množství lidí.

„Chybějí nám stmelující příběhy.“

■ **Přijde mi to jako návrat k levicovému plánování... Nepřipadá vám to paradoxní, když v dnešní době klesá třeba i síla odborů? Čím to je vlastně způsobené?**

V postkomunistických zemích jsou lidé k odborům skeptičtí, což dokládají i statistiky odborové organizovanosti, a to právě i z důvodu setrvačné skepse k čemukoliv angažované levicovému. Ještě důležitější je ale trend ústupu průmyslu a nárůstu počtu pracovníků ve službách. Zaměstnanci

dejme tomu cestovních kanceláří se organizují mnohem hůře než dělníci v továrně, už z důvodu roztržitosti pracovišť. Každopádně i slábnoucí síla odborů má podle mě určitý vliv na větší míru úzkosti ve společnosti. Odbory kdysi bývaly operním bodem, na který se člověk pociťující stres v zaměstnání mohl obrátit. A díky síle kolektivního vyjednávání bylo možné pracovní podmínky změnit. Obdobný dopad má ale třeba i ústup církví coby institucí. I ty byly takovými operními body zabývajícími se duševní situací člověka.

■ **Co by dnes mohlo zafungovat jako náhrada za kněží? Respektive je na obzoru nějaké nové náboženství?**

To je právě těžké říct. V západním světě totiž v průběhu moderní doby neustoupila z pozice jednotícího společenského příběhu pouze náboženská vyprávění, ale i další kolektivní stmelující příběhy. Třeba ty hledající smysl ve velkých celcích, jako je národ či dělnická třída. Postmoderní nastavení je skeptické k samotné myšlence velkého vyprávění. Filozof Michal Hauser v tomto kontextu nazývá současnou dobu jako mezivládi. Tedy období, kdy staré umírá – podle Hausera včetně současné podoby kapitalismu. A nové se ještě nezrodilo.

■ **K jakému uspořádání tedy svět směřuje? Co tady bude za sto let?**

To nevíme...

■ **Bude to třeba kapitalismus s lidskou tváří, když nám ten socialismus s lidskou tváří nevyšel?**

Vidíme, že kapitalismus je v mnohém nefunkční, ale nejsme schopni představit si náhradu. Jeho negativní efekty se zatím snažíme regulovat víceméně jen pomocí nepříliš kreativních nástrojů sociálního státu. Bude to ale vstřícný výzvam typu rozvoje umělé inteligence či globálních klimatických změn stačit?

▲ **Naše náboženství: konzum. Místo na výlet vyráží o víkendu spousta lidí do hypermarketů a nákupních center.**

Zatímco v dřívějších dobách děti trávily většinu volného času venku hrami s ostatními, dnes převážně čučí na displej. Některé už dokonce bojují se závislostmi na mobilech pod dohledem psychologů a terapeutů.

■ **Mluvil jste o tom, že potřebujeme vyprávět velký příběh, abychom zase našli ukotvení v tom světě zmitajícím se ve zbesilé strnulosti. Kdo by měl ten příběh vyprávět? Kdo by měl být tím novým prorokem?**

Asi netřeba mluvit o prorocích, spíše je otázka uvědomit si funkci vyprávění jako takového. Jako něčeho, co nám svět uspořádá, a tak mu dá smysl, propojí minulost, přítomnost a budoucnost. Ve své knize se snažím poukázat na to, jak současné společenské zrychlení vyprávění nepřeje. Ne-

máme totiž čas na výstavbu příběhů. Sotva začneme nějaký tvořit, hned je zahrnut nánosem dalších nových informací.

■ **Tahle absence společné ideje či nějakého velkého cíle, k němuž by společnost směřovala, pak vyvolává v člověku neukotvenost, nejistotu a otázky o smyslu života. A důsledkem je nárůst úzkostí a depresí. Nejmarkantnější je u dětí a mladých lidí...**

Jako důvod se často uvádí skutečnost, že na obzoru jsou vícečetné krize, ať už jde o krizi ekonomickou, či klimatickou. O sou-

časných mladých generacích se jako snad o jedněch z prvních tvrdí, že se budou mít hůř než jejich rodiče.

■ **No vidíte...**

Nicméně zároveň se již začínají, byť pozvolna, tvořit struktury, které těmto krizím budou schopny odolně čelit tak, aby se na ono hůř, tedy ekonomický pokles či nevyhnutelné změny klimatu, dovedly nastupující generace adaptovat, aniž by došlo k rozvratu na úrovni společnosti či na úrovni psychiky jednotlivců. Nedávno jsem na Facebooku viděl video, kde herec Marek Vašut kritizuje mladou generaci za to, že kvůli propagandě je hrdá na to, že se bude mít hůř než jejich rodiče, konkrétně na to, že nebude mít vlastní auta a létat letadly. Mně naopak připadá, že pokud se mladá generace zvládne adaptovat na skutečnost snížené spotřeby a vyvázání se z požadavku ekonomického růstu, bude to ukázkou její velké odolnosti.

Milan Eisenhammer

